

Голас Прадзімы

№ 12 [1969] САКАВІК 1967 г.
ГОД ВYДАННЯ 12-Ы

ВYДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА ПА КУЛЬТУРНЫХ
СУВ'ЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

ЦАНА
2 кап.

ПЕРАД намі — эмблема святкавання 900-годдзя Мінска. Яна вырашана ў форме шчыта (сімвал абароны межаў) з адбіткам варот і сімвалічнага ключа ад горада. Контурны варот, напэўна, знаёмы кожнаму, хто пабываў у Мінску, гэта высотныя будынкі Прывакзальнай плошчы. Галоўка ключа — сплеценыя лічбы юбілею; яго бародка — назва горада, выкананая стараславянскай вяззю; сцержжы — муравая стужка ордэна Леніна, якім нядаўна ўзнагароджана наша сталіца. Так выразна і лаканічна спалучыў малады архітэктар Ігар Есман элементы сучаснасці і сівай мінуўшчыны, бо Мінск — і зусім новы і адзін з самых старажытных гарадоў нашай Прадзімы.

Летапіс упамінае аб Мінску ўпершыню ў сувязі з трагічнымі падзеямі часоў княжацкіх міжусобных войнаў. У 1067 годзе кіеўскі, пераяслаўскі і чарнігаўскі князі выступілі ў паход, насустрач дружыне полацкага князя. Іх войскі сустрэліся пад Мінскам 3 сакавіка. «На Нямізе снапы сцеляць галовамі, — з болем і дакорам пісаў пазней аўтар «Слова аб палку Ігара-Вым», — малоцяць цапамі булатнымі, на таку жыццё кладуць, веюць душу ад цела. Нямігі крывавыя берагі не добром былі засеяны, засеяны касцямі рускіх сыноў».

Калі летапісы раскажаюць аб крывавых паходах князёў, дык легенды данеслі да нас і іншыя звесткі аб старажытным Мінску — як аб горадзе смелых і вясёлых людзей, выдатных майстроў: кавалёў, ганчароў, ювеліраў. Напрыклад, аб асілку Менеску, які пабудаваў на беразе Свіслачы млын з сям'ю коламі, што малоў мuku нават з каменя. Сябе ў таварышы Менеск падбіраў моцных мужоў і з імі разам ахоўваў межы горада.

За дзесяць стагоддзяў Мінск многа разоў падвяргаўся набегам і разбурэнням і заўсёды зноў вяртаўся да жыцця — сілай, розумам, умелымі рукамі людзей. Не многа ёсць гарадоў на зямлі, якія былі б так спустошаны і зруйнаваны, як Мінск у гады другой сусветнай вайны. І вось зараз ён зноў квітнее — шумны, вясёлы, аднолькава прыгожы ў зялёным летнім уборы ці засыпаны белым снегам, заліты сонцам ці ў ззянні вячэрніх неонавых агнёў. Ён стаіць — як гімн з каменя, шкла і бетону, гімн людзям працы, нязломнай чалавечай мужнасці.

Мінчане не сталі на калені перад лютым і бязлітасным ворагам. Мінчане ўзнялі свой горад з руін. І зараз праца іх рук — вырабы мінскіх прадпрыемстваў — ідзе ва ўсе куткі свету, услаўляючы нашу старажытную сталіцу. З вялікай урачыстасцю рыхтуецца адзначыць яе 900-годдзе беларускі народ. Бо нам ёсць за што любіць наш стольны Мінск. Нам ёсць за што ім ганарыцца.

1067

1967

Выкананам Мінскага гарадскога Савета, Саюзам мастакоў і Саюзам архітэктараў рэспублікі быў аб'яўлен конкурс на выкананне эскізаў эмблемы, памятнага медалю і юбілейных значкоў да 900-годдзя Мінска. Многія мастакі і архітэктары прынялі ўдзел у выкананні эскізаў па-за конкурсам. Адабраныя эскізы адпраўлены ў Ленінград для вырабу памятнага медалю, значкоў і эмблемы свята. НА ЗДЫМКУ: памятна медаль (абодва бакі).

Пімен Панчанка СЛОВА ПРА МІНСК

Я помню франтавыя гарады,
Я помню вас, паселішчы сляпяя.
У памяці маёй сірэны выюць,
Як вылі ў тыя цёмныя гады.

Нічым нас не застрашыць,
не здзівіць:
Здаецца, з намі ўсё ужо бывала.
І грозны гул ваеннага абвала
У сне нас хоча часам раздавіць.

Ты стаў ізноў відушчым, горад мой!
І нам не сорам Мінскам пахваліцца.
Ды хочацца часамі нахіліцца
Над скруткам старажытнасці сівой.

А з даўніны нічога не чуваць —
Вайна спаліла помнікі і кнігі,
І берагоў няма на берагах Нямігі,
І Мінск стары ўжо нельга і пазнаць.

Хацеў я, каб і Мінск Градчаны меў,
І бронзу палкаводцаў ганарыстых,
І нейкім замкам спакушаў
турыстаў...
Ды ён другою славай прагрымеў.

Дык што, падлічым, дасталося нам!
Імя сталіцы, нараджэння дата,
Падполля слава з кроўю напалам
Ды каракумы попелу ў дадатак.

Ты — горад мой і быццам бы
не мой:
Усё ў табе нязвычайнае і новае,
І рокат завадскі тваёю стаў
асноваю,
І пахнеш ты жалезам і сасной.

Ад плошчаў да лісточка на вярбе
Мы зноў цябе стварылі, родны
горад,
І рукатворным цёмна-сінім морам
Завабілі мы чаек да сябе.

Мы дзецям горад свой перададзім,
Свой дом, свой дождж і месца
на заводзе...

А хочацца звязаць усе стагоддзі
У сноп адзін.
Бо Мінск у нас адзін.

ВЫНІКІ ВЫБАРАЎ

У нядзелю, 12 сакавіка 1967 года, у Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспубліцы адбыліся выбары ў Вярхоўны Савет БССР, а таксама ў абласныя, раённыя, гарадскія, сельскія і пасялковыя Саветы дэпутатаў працоўных адзінаццатага склікання.

Галасаванне ўсюды пачалося ў 6 гадзін раніцы, закончылася ў 10 гадзін вечара і праходзіла ў строгай адпаведнасці з выбарчым законам.

Цэнтральная выбарчая камісія па выбарах у Вярхоўны Савет БССР на працягу 13 і 14 сакавіка атрымала ад усіх акруговых выбарчых камісій поўныя даныя аб выніках выбараў у Вярхоўны Савет Беларускай ССР. Агульная колькасць выбаршчыкаў у рэспубліцы вызначылася ў 5.547.641 чалавек, з якіх прынялі ўдзел у выбарах дэпутатаў у Вярхоўны Савет БССР 5.545.739 чалавек, або 99,99 працэнта ад агульнай колькасці выбаршчыкаў.

Ва ўсіх выбарчых акругах па выбарах у Вярхоўны Савет Беларускай ССР за кандыдатаў народнага блоку камуністаў і беспартыйных

у абласныя Саветы 99,98 працэнта
у раённыя Саветы 99,99 працэнта
у гарадскія Саветы 99,93 працэнта
у раённыя Саветы ў гарадах 99,91 працэнта
у сельскія Саветы 99,99 працэнта
у пасялковыя Саветы 99,95 працэнта

З агульнай колькасці выбаршчыкаў, якія прынялі ўдзел у галасаванні, за кан-

у абласныя Саветы 99,92 працэнта
у раённыя Саветы 99,90 працэнта
у гарадскія Саветы 99,83 працэнта
у раённыя Саветы ў гарадах 99,78 працэнта
у сельскія Саветы 99,87 працэнта
у пасялковыя Саветы 99,82 працэнта

Ва ўсе мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных Беларускай ССР выбран 81.861 дэпутат.

У ліку дэпутатаў 35.086 жанчын, 35.566 членаў і кандыдатаў у члены КПСС, 46.295 беспартыйных, 49.440 рабочых і калгаснікаў.

Па чатырох выбарчых ак-

галасавала 5.540.041 чалавек, што складае 99,90 працэнта ад агульнай колькасці выбаршчыкаў, якія ўдзельнічалі ў галасаванні. Супраць кандыдатаў у дэпутаты галасавала 5.688 чалавек.

Разгледзеўшы матэрыялы па кожнай выбарчай акрузе. Цэнтральная выбарчая камісія на падставе артыкула 38 «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Савет Беларускай ССР» зарэгістравала выбраных у Вярхоўны Савет Беларускай ССР дэпутатаў па ўсіх выбарчых акругах.

У Вярхоўны Савет БССР выбран 421 дэпутат, у тым ліку 153 жанчыны, членаў і кандыдатаў у члены КПСС 292 чалавекі, беспартыйных 129 чалавек, рабочых і калгаснікаў 197.

У выніку праведзеных выбараў выбраны дэпутаты ў 6 абласных Саветаў, 117 раённых Саветаў, 76 гарадскіх Саветаў, 13 раённых Саветаў у гарадах, 1.544 сельскія Саветы і 124 пасялковыя Саветы.

Пры выбарах у абласныя, раённыя, гарадскія, сельскія і пасялковыя Саветы дэпутатаў працоўных у галасаванні прыняло ўдзел выбаршчыкаў:

у абласныя Саветы 99,98 працэнта
у раённыя Саветы 99,99 працэнта
у гарадскія Саветы 99,93 працэнта
у раённыя Саветы ў гарадах 99,91 працэнта
у сельскія Саветы 99,99 працэнта
у пасялковыя Саветы 99,95 працэнта

дыдатаў блоку камуністаў і беспартыйных галасавала:

у абласныя Саветы 99,92 працэнта
у раённыя Саветы 99,90 працэнта
у гарадскія Саветы 99,83 працэнта
у раённыя Саветы ў гарадах 99,78 працэнта
у сельскія Саветы 99,87 працэнта
у пасялковыя Саветы 99,82 працэнта

ругах па выбарах у сельскія Саветы кандыдаты, якія балатраваліся, не атрымалі абсалютнай большасці галасоў і не былі выбраны дэпутатамі. Па адной выбарчай акрузе па выбарах у сельскі Савет выбары не адбыліся. У гэтых акругах абдуцца новыя выбары.

У Магілёве адкрыт новы аўтавакзал. Ён абслугоўвае 17 міжгародніх і 13 прыгародніх аўтобусных маршрутаў. У суткі адсюль адпраўляецца 135 аўтобусаў і дзесяткі легкавых таксі. На вакзале ёсць прасторная зала чакання, пакой маці і дзіцяці, буфет, аўтаматычная камера захавання. На здымках: 1. Агульны выгляд новага аўтавакзала ў Магілёве. 2. У зале чакання.

Фота Н. ЖАЛУДОВІЧА.

ПАДЗЕІ * ЛЮДЗІ * ФАКТЫ * ПАДЗЕІ *

БЕЛААЗЁРСК

Бярозаўская ДРЭС завяршыла выпрацоўку дзесятага мільярда кілават-гадзін электраэнергіі. Палескі гігант крыху больш чым за пяць год даў значна больш электраэнергіі, чым павінны былі выпрацаваць па плане ГОЭЛПРО ўсе электрастанцыі краіны за 10—15 год.

Зараз поўным ходам ідзе будаўніцтва апошняга, шостага блока электрастанцыі. Будаўнікі і мантажнікі ДРЭС імкнуцца ўвесці ў дзеянне апошні блок станцыі да слаўнага юбілею Савецкай дзяржавы.

ГОМЕЛЬ

Незвычайны агрэгат адправіў на ВДНГ Беларускі навукова-даследчы інстытут лясной гаспадаркі. Машина адначасова рыхтуе глебу і высаджвае лясныя сеянцы. Да нядаўняга часу гэтыя аперацыі рабіліся раздзельна. Цяпер два механізмы аб'яднаны ў адзіны агрэгат. Да яго дабаўлена спецыяльнае прыстаўванне, якое забяспечвае аўтаматычнасць пасадкі. Работы можна весці на любых плошчах, у тым ліку і на нераскарчаных высечках, якія маюць да 800 пнёў на гектары. Канструктары заканчваюць распрацоўку новага прыстаўвання, якое дазволіць агрэгату рабіць таксама хімічную апрацоўку лесасасадак. Гэта зробіць яго больш універсальным і эканамічным.

МІНСК

Фарфора-фаянсовы завод асвоіў больш як 30 новых відаў вырабаў. Галоўную ўвагу пры афармленні прадукцыі мастакі ўдзялілі дзюм тэмам: 50-годдзю Савецкай улады і 900-годдзю сталіцы Беларусі. Умельцы фабрыкі зра-

білі юбілейныя кафейныя сервізы, аформіўшы яго беларускім арнамантам, падарункавыя кубкі са сподкамі. У маяўнічым афармленні мастакоў зараз рыхтуюцца розныя вазы, сувенірныя вырабы, а таксама пасуда для шырокага продажу.

ПОЛАЦК

Гарком партыі і выканком гарсавета дэпутатаў працоўных прысвоілі званне ганаровага грамадзяніна горада чатыром старым бальшавікам, ветэранам грамадзянскай і Айчынай войнаў: члену партыі з 1917 года Н. Сіманюскаму і камуністам з 1918 года А. Дабравольскаму, В. Свірку і І. Ліхачову. Ганаровага звання ўдастоіліся і два военачальнікі — былы камандуючы шостага гвардзейскай арміі генерал-палкоўнік І. Чысцякоў і былы начальнік штаба гэтай арміі, генерал арміі В. Пянькоўскі, якія прымалі ўдзел у вызваленні Полацка.

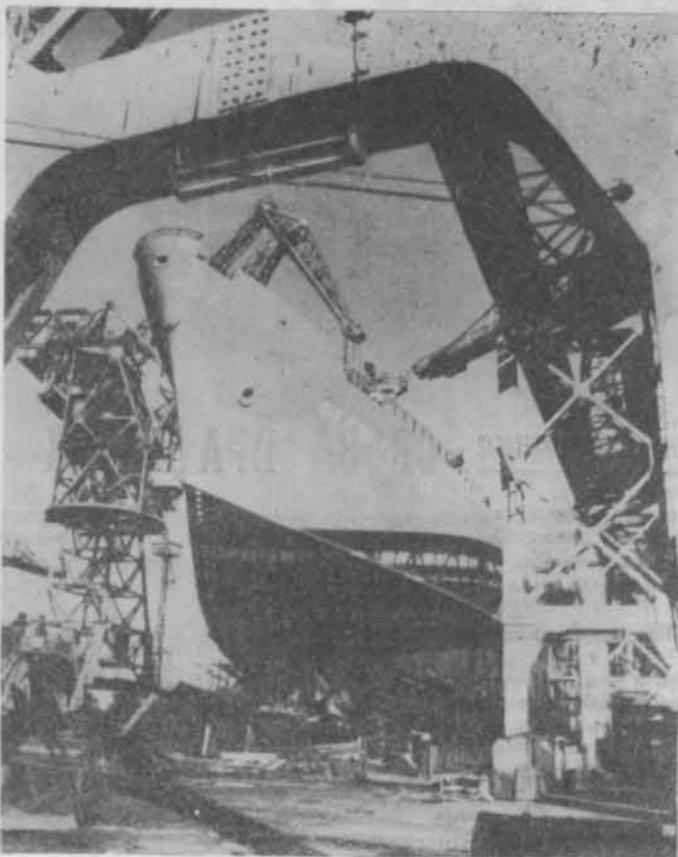
НАВАПОЛАЦК

За апошнія гады ў горадзе створаны нафтавы і будаўнічы тэхнікумы, прафтэхвучылішча. Цяпер пачалося будаўніцтва яшчэ аднаго прафтэхвучылішча на вул. Нафтавікоў, дзе размяшчаны гарадок студэнтаў. Вядуцца падрыхтоўчыя работы да будаўніцтва тэхналагічнага інстытута.

ГРОДНА

Рачнікі Нёмана паднялі флаг навігацыі. Пасажырскі цеплаход «Віктар Усаў» узяў курс на літоўскі курортны гарадок Друскінінкай. У першы рэйс выйшаў і цеплаход «Вольга Саломана». Ён пайшоў уверх па рацэ да прыстані Шчарбовічы.

ХРОНІКА

ПОЛЬШЧА. Больш 430 гандлёвых і рыбалоўных суднаў сплываюць са сталеляў Гданьскай верфі за пасляваенныя гады. Значная частка іх плавае зараз па морах і акіянах пад сцягамі краін Еўропы, Азіі, Афрыкі і Лашыскай Амерыкі. На здымку: карабель «Фёдар Гладкоў», пабудаваны суднабудаўнікамі Гданьска па заказе Савецкага Саюза.

МЕСЯЧНІК ДРУЖБЫ ГАРАДОЎ-ПАБРАЦІМАЎ

Дом № 45 па Карынгтан-стрыт стаў у гэтыя дні адным з найбольш папулярных і выдатных месцаў у Нотынгеме, горадзе-пабраціме Мінска. Тут можна пастаянна сустрэць нотынгемцаў, а таксама гасцей, якія прыбываюць у іх горад. Папулярнасць тлумачыцца выстаўкай «Нотынгем — Мінск», якая праходзіць тут. Жыхароў абодвух гарадоў звязвае даўняе, усё больш мацнеючая дружба, няспынна растуць кантакты паміж імі, якія ўстанавіліся яшчэ ў 1952 годзе. Перад уваходам у памяшканне выстаўкі ўвагу прыцягвае фотакопія «Дэкларацыі», сумесна падпісанай 11 мая 1966 года лорд-мэрам Нотынгема і старшынёй выканкома Савета дэпутатаў працоўных Мінска. У дэкларацыі адзначаецца паспяховае развіццё сувязей паміж двума гарадамі, якое садзейнічае ўмацаванню адносін паміж СССР і Злучаным Каралеўствам, падкрэсліваецца імкненне да далейшага ўмацавання вузаў дружбы, што звязваюць Нотынгем і Мінск.

Выстаўка на Карынгтан-стрыт, 45 знаёміць наведвальнікаў са шматгранным жыццём сталіцы Беларусі. На стэндах прадстаўлены

фатаграфіі, якія адлюстроўваюць працоўную дзейнасць і адпачынак мінчан, росквіт іх горада. Вялікую цікавасць у нотынгемцаў выклікаюць таксама творы беларускага народнага мастацтва, асабліва разьба па дрэве, дзіцячыя малюнкi, беларускія сувеніры. Спецыяльны стэнд расказвае аб знаходжанні дэлегацыі гарадоў-пабрацімаў у гасцях адзін у аднаго.

Адкрыты лорд-мэрам Нотынгема П. Холандам, старшынёй Нотынгемскага аддзялення Таварыства англасавецкай дружбы д-рам А. Дугласам і, з савецкага боку, паслом СССР у Вялікабрытаніі М. Н. Смірноўскім, выстаўка з'яўляецца адным з мерапрыемстваў па развіццё і ўмацаванню сувязей з Мінскам, якія праводзяцца цяпер у Нотынгеме.

У ліку гэтых мерапрыемстваў — маючы адыбца візіт у Мінск дэлегацыі Нотынгема, абмен выстаўкамі, пісьмамі, магнітафоннымі запісамі, дакументальнымі фільмамі, заахвочванне кантактаў паміж гарадамі ў самых розных галінах іх жыцця і дзейнасці.

З 25 сакавіка па 15 красавіка ў Нотынгеме праводзіцца выстаўка сучаснага

беларускага мастацтва. Дырыжор гарадскога сімфанічнага аркестра Н. Дзілкэ у красавіку прыбудзе ў Мінск, дзе пад яго кіраўніцтвам абдуцца канцэрт сімфанічнага аркестра Мінска. Пазней, 28 красавіка, у «Альбертхале» будзе дадаен канцэрт Нотынгемскага сімфанічнага аркестра пад кіраўніцтвам галоўнага дырыжора Дзяржаўнага сімфанічнага аркестра Беларусі В. Катаева. У гэты ж дзень у Нотынгеме адкрыюцца выстаўкі народнага і дзіцячага мастацтва.

Выстаўка на Карынгтан-стрыт і намячаемыя Нотынгемам мерапрыемствы з'яўляюцца састаўной часткай месячніка дружбы, праводзімага ў Англіі ў сувязі з маючай адыбца 50-й гадавінай Савецкай дзяржавы. Наведвальнікі выстаўкі падкрэсліваюць у гутарках, што адносіны паміж Савецкім Саюзам і Вялікабрытаніяй і дружба паміж народамі абедзвюх краін вельмі ўмацаваліся ў апошні час. Велізарную ролю ў гэтым адыграў нядаўні візіт у Англію Старшыні Савета Міністраў СССР А. М. Касыгіна. На асобным стэндзе выстаўкі экспанавана копія пісьма кіраўніка Савецкага ўрада членам Таварыства англасавецкай дружбы.

ХРОНІКА

І САМАЗВАЛ, І ТРАКТАР, І ЦЯГАЧ

Восенню 1966 года на будаўніцтва новага корпуса анкалагічнай бальніцы ў Маскве прыбылі для выпрабавання два васемнаццацітонныя самазвалы «МаАЗ-522». Машыны прыцягнулі ўвагу мясцовых хлапчукоў. Аднойчы, калі шафёры пайшлі абедаць, адзін з юных «аўтаматараў» забраўся ў кабінку самазвала, націснуў на старцёр, і машына паехала ў бок катлавана. Перапалюханы хлопчык паспеў выскачыць, а самазвал апынуўся на дне дванаццаціметровай ямы. На думку будаўнікоў, выцягнуць машыну мог толькі магутны трактар. Але падаспеўшы шафёр сеў у кабінку, і самазвал лёгка падняўся на схіл у 30 градусаў на дванаццаціметровую вышыню. Што ж гэта: самазвал, цягач ці трактар!

— І тое, і другое, і трэцяе! — адказвае на гэта пытанне загадчык кафедры будаўнічых машын Маскоўскага інжынерна-будаўнічага інстытута імя Куйбышава Мікалай Дамброўскі.

Самазвалы, выпушчаныя на Магілёўскім заводзе пад'ёмна-транспартнага абсталявання, вызначаюцца безадказнасцю, высокай праходнасцю і вялікай грузпадымальнасцю. У адрозненне ад сямітонных самазвалаў старой канструкцыі магілёўскія машыны працуюць у любых умовах. Гідратрансмisiя павышае магутнасць машыны, што і дазволіла ёй выбрацца з катлавана.

Магілёўскія самазвалы забяспечаны сістэмай электрычнага самападарэву. Калі звычайныя машыны зімой даводзіцца доўга разгравваць да наможных сродкамі, то тут шафёр націскае кнопку, і праз некалькі хвілін машына адпраўляецца ў рэйс.

Галоўнае адрозненне самазвала «МаАЗ-522» ад машын падобнага тыпу ў тым, што ён з'яўляецца прадуктам аграгатавання, г. зн. металу стварэння машын і механізмаў з абмежаванай колькасці стандартных уніфікаваных элементаў.

Машыны, якія выпускаюцца зараз, збіраюць у асноўным з арыгінальных вузлоў, уласці-

вых толькі гэтаму віду і выпускаемых параўнальна ў невялікай колькасці. А гэта нявыгадна. На праектаванне кожнага віду машыны затрачваюцца шмат сродкаў і часу, шматграннасць тыпаў і канструкцый перашкаджае прымяненню прагрэсіўнай тэхналогіі і механізацыі вытворчых працэсаў, ускладняе рамонт машын. Аграгатаванне стварае прадпярэмыя для арганізацыі буйнасерыйнай вытворчасці на спецыялізаваных заводах.

Магілёўскія канструктары спраектавалі уніфікаваныя вузлы, з якіх можна збіраць самыя разнастайныя машыны. Яны распрацавалі мост падгрузку ў 15—20 тон, гідратрансмisiю, рулявое ўпраўленне, гідрапавескі і гэтак далей. На хадавую частку машыны можна навешваць кузаў самазвала, ставіць кран, лябёдку і іншыя вузлы. Дызель «ЯЗМ-238» магутнасцю 240 конскіх сіл дазваляе выкарыстаць машыну як самазвал, цягач або трактар.

Пералічыць усе магчымыя варыянты кампаўнкі уніфікаваных вузлоў цяжка. Падліча-

на, напрыклад, што на базе дзесяці тыпарамераў уніфікаваных вузлоў можна стварыць да трох тысяч розных відаў машын, пачынаючы ад экскаватараў і канчаючы аўтамабільямі. Гэта намнога аблягчае рамонт машын, выпускаемых метадам аграгатавання. Ён зводзіцца да простага замены сапсаванага вузла іншым. Ад тралявачнага трактара, скажам, можна ўзяць запасную падвеску і паставіць яе на скрэпер або грэйдэр, што пакуль немагчыма. Цяпер падобныя да тэхнічных дадзеных грузавыя аўтамабілі, што выпускае Маскоўскі аўтазавод імя Ліхачова і Горкаўскі, няват маюць розныя вентыляцыйныя рэміні, не гаворачы ўжо аб мастах. А рухавікі «ЗІЛаў» і «ГАЗаў» забяспечаны цыліндрамі, дыяметр якіх мае розніцу ўсёго ў паўтара міліметра, але гэта выключае ўзаемную замену.

Аграгатаванне дазваляе вырашыць мноства праблем, якія ўзнікаюць пры пераходзе да масавага выпуску машын і механізмаў самага рознага прызначэння, у прыватнасці сельскагаспадарчых.

Адначасова з магіляўчанамі ў гэтым напрамку працуюць і канструктары Беларускага аўтамабільнага завода. Атрымаўшы заданне спраектаваць дваццацісяцітонны самазвал, яны распрацавалі два масты для нагрукі ў 33 і 44 тоны, універ-

сальную кабінку, гідрапавескі замест рэсора, гідрапавескія ніжкі. З гэтага набору вузлоў канструктары «БелАЗа» сабралі цэлую гаму самазвалаў грузпадымальнасцю ў 27, 40, 45 і 65 тон. У будучым мяркуецца збіраць самазвалы грузпадымальнасцю больш 200 тон.

Акрамя самазвалаў, на Беларускам заводзе з уніфікаваных вузлоў створаны таксама цягачы, трактары. А ў прынцыпе можна рабіць любыя машыны. Дарэчы, трактар «БелАЗ-550» па сваіх тэхнічных якасцях намнога пераўзыходзіць некаторыя машыны, якія выпускаюцца спецыялізаванымі заводамі. Характэрна, што на асваенне выпуску машын з уніфікаваных вузлоў на Магілёўскім і Беларускам заводах затрачана ўсяго 5—6 месяцаў, г. зн. амаль у 10 разоў менш, чым на асваенне «арыгінальных» машын. Уніфікацыя «БелАЗаў» і «МаАЗаў» дасягне амаль 90 працэнтаў.

Усе эксперыментальныя машыны паспяхова прайшлі дзяржаўныя выпрабаванні. Дарэчы, калі самазвалы «МаАЗ-522» прапрацавалі на будаўніцтве анкалагічнай бальніцы пяць месяцаў — тэрмін, пасля якога звычайныя самазвалы адпраўляюцца ў капітальны рамонт, — праверка паказала, што ўсе іх вузлы і дэталі ў выдатным стане.

І. ЯРАСЛАУЦАУ.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

Удасканаленне і расшырэнне тэлефанізацыі населеных пунктаў Бярозаўскага раёна. Да нядаўняга часу тут знаходзілася ў эксплуатацыі 10 аўтаматычных тэлефонных станцый. 6 з іх абслугоўвалі калгасы і саўгасы раёна. У мінулым годзе была пабудавана Маленцкая АТС, што дазволіла ажыццявіць тэлефанізацыю саўгаса «Прагрэс». Нядаўна завершаны работы па тэлефанізацыі калгаса «Чырвоны сцяг» — тут уступіла ў эксплуатацыю новая Міжлеская АТС. Гэта дазволіла ўстанавіць 17 новых тэлефонных апаратаў — у брыгадах, у майстэрнях, на фермах калгаса.

Е. СЯЛЕНЯ.

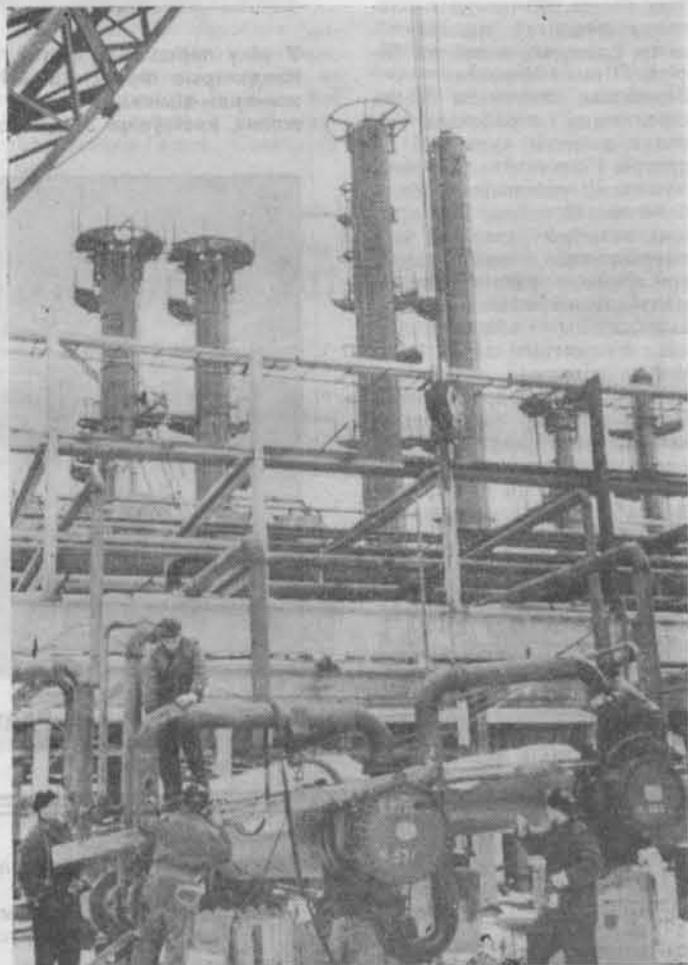
У мінулым годзе па бясплатных пуцёчках у здраўніцах краіны адпачывала 20 паляводаў, жывёлаводаў, механізатараў саўгаса «Дзесяцігоддзе БССР» Любанскага раёна.

У доме адпачынку «Нарач» пабываў перадавы камбайнер арцелі Іосіф Вялічка. У Крыму, у санаторыі «Беларусь», адпачываў Аляксандр Новікаў. Сёлета ў здраўніцах краіны пабывае больш 30 чалавек.

В. БЫЧОК.

У цэнтры калгаса «Чырвоны маяк» — вёсцы Мокрае Пружанскага раёна пачалося ўзвядзенне новага цаглянага клуба на 400 месцаў. У вёсках Краснае і Ляжэйка да 50-годдзя Кастрычніка таксама будуць узведзены новыя клубы. У чырвоных кутках усіх жывёлагадоўчых ферм калгаса ўстаноўлены тэлевізары.

Б. ЗІНКЕВІЧ.

Наваполацкі поліэтыленавы завод — адна з важнейшых будоўляў пяцігодкі. Тут на велізарнай плошчы ўзводзіцца каля пяцідзесяці аб'ектаў. НА ЗДЫМКУ: монтаж абсталявання аддзялення газараздзялення.

Фота М. МІНКОВІЧА.

ПОДЗВІГ НА БЕЛАРУСКАЙ ЗЯМЛІ

За дваццаць кіламетраў ад гарадскога пасёлка Сураж, на граніцы з Усвяцкім раёнам Смаленскай вобласці, раскінулася беларуская вёска Пудось — цэнтр калгаса «Расія» Віцебскага раёна. Тут паабалал шырокая вуліца ўзвышаюцца цагляныя сцупкі з пяціканцовымі зорачкамі. На іх надпісы: «Тут у ліпені 1941 года народныя мсціўцы атрада бацькі Міная (Шмырова) далі першы бой нямецка-фашысцкім захопнікам» і «У гэтым раёне ў час наступлення часцей Савецкай Арміі і партызан у лютым 1942 года ў лініі фронту ўтварыўся 40-кіламетровы разрыв, які атрымаў назву «Віцебскія вароты». Праз гэтыя вароты, якія праіснавалі да верасня 1942 года, падтрымлівалі рэгулярную сувязь партызаны Беларусі з Вялікай зямлёй».

Нядаўна ў вёсцы Пудось адбыўся вечар на тэму: «Подзвіг 25 гадоў». Настаўнік мясцовай школы ўдзельнік Вялікай Айчыннай вайны І. Чорны выступіў з дакладам, у якім раска-

аб значэнні «Віцебскіх варот» для расшырэння партызанскага руху ў Беларусі.

З цікавасцю было выслухана выступленне былога старшыні Пудоцкага сельскага Савета Р. Ласмана, які працаваў у тыле ворага. Ён расказаў, што ў той час на тэрыторыі Савета працавалі тры калгасы, пошта, бальніца, у населеных пунктах былі сфарміраваны атрады самаабароны. Праз славутыя вароты было перапраўлена 25 тысяч чалавек прызыўнога ўзросту і звыш 200 тысяч выратавана ад угону ў нямецкае рабства. Партызаны пачалі атрымліваць патрэбную ім зброю, боепрыпасы, кнігі, газеты, лістоўкі. З Вялікай зямлі на акупіраваную тэрыторыю перапраўляліся многія дзесяткі груп і атрадаў партызан.

На вечары з успамінамі выступалі былы палітрук партызанскай роты, цяпер аграном калгаса А. Сарбай, ветэран Вялікага Кастрычніка і грамадзянскай вайны, баявы таварыш Міная Шмырова, персанальны пенсіянер І. Сіманькоў.

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Общественность Белоруссии готовится к славному юбилею своей столицы. Исполняется 900 лет со времени основания Минска. За свой долгий век город много пережил. Минчане не раз вступали в борьбу против чужеземных поработителей. Последним таким испытанием была Великая Отечественная война. Жители города мужественно сражались. За период оккупации немецко-фашистские захватчики почти полностью разрушили промышленные предприятия и жилой фонд города, разграбили материальные ценности. Но сразу же после изгнания врага жители города взяли за восстановление Минска. Теперь столица республики до неузнаваемости выросла и похорошела. Минск стал одним из индустриально развитых и красивых городов Советского Союза. Материалы, посвященные предстоящему празднованию девятисотлетия Минска, опубликованы на первой странице.

12 марта в нашей республике состоялись выборы в Верховный Совет БССР и местные Советы депутатов трудящихся. В выборах приняло участие: в Верховный Совет республики — 99,90 процента от общего числа избирателей, в областные Советы — 99,98, в районные Советы — 99,99, в городские Советы — 99,93, в районные Советы в городах 99,91, в сельские Советы — 99,99 и в поселковые Советы — 99,95 процента избирателей. Трудящиеся республики избрали в свой парламент 421 депутата и 81 861 депутата — в местные Советы. «ВЫНІКІ ВЫБАРАЎ», 2 стр.

Самосвалы Могилевского завода подъемно-транспортного оборудования хорошо зарекомендовали себя на многих стройках страны. Преимущество этих машин перед ранее выпускавшимися заключается в том, что мощность дизельного мотора 240 лошадиных сил, а на ходовую часть «МаАЗ-522» можно навешивать кузов самосвала, ставить кран, лебедку и другие узлы. Могилевские самосвалы удобны в управлении, они обеспечены электрическим самоподогревом. «І САМАЗВАЛ, І ТРАКТАР, І ЦЯГАЧ», 3 стр.

За двадцать километров от городской поселка Сураж на границе с Усвяцким районом Смоленской области раскинулась белорусская деревня Пудось — центр колхоза «Россия» Витебского района. На широкой улице деревни стоит памятник с надписью: «Здесь в июле 1941 года народные мстители отряда бацькі Міная (Шмырова) дали первый бой немецко-фашистским захватчикам» и «В этом районе во время наступления частей Советской Армии и партизан в декабре 1942 года в линии фронта образовался 40-километровый разрыв, который получил название «Витебские ворота». Недавно в деревне Пудось состоялся вечер на тему: «Подвигу 25 лет». «ПОДЗВІГ НА БЕЛАРУСКАЙ ЗЯМЛІ», 3 стр.

В настоящее время в высших учебных заведениях Белоруссии обучается около 500 иностранных студентов. Проходит также обучение группа аспирантов и стажеров из 39 стран мира. Среди них юноши и девушки Кубы, Камеруна, Замбии, Камбоджи, Вьетнама, Корейской Народно-Демократической Республики, Центрально-Африканской республики и других стран. Но жизнь иностранных студентов не замыкается в стенах учебных заведений. Они часто встречаются с молодежью Минска и других городов республики, посещают промышленные предприятия и культурные учреждения. Словом, иностранные студенты чувствуют себя в нашей республике, как дома. «У СЯМ'І АДЗІНАЙ, ДРУЖНАЙ», 4 стр.

В республике проходит фестиваль самодеятельного искусства, посвященный 50-летию Советской власти. Песни и танцы, драматические спектакли и оперетты привезли в Минск самодеятельные артисты из самых отдаленных уголков Белоруссии. При подготовке к фестивалю в районных и городских смотрах приняло участие более 22 800 кружков и коллективов, которые объединяют свыше 350 тысяч исполнителей. «ПОСТУП ФЕСТИВАЛЮ», 6 стр.

У СЯМ'І АДЗІНАЙ, ДРУЖНАЙ

З самага пачатку свайго існавання Савецкая краіна стала шчырым сябрам народаў Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі. Нашы сімпатыі заўсёды былі на баку тых, хто змагаецца супраць каланіялізму і імперыялізму, за сваё нацыянальнае вызваленне. Цяпер Савецкі Саюз аказвае дзяржавам кантынентаў, што ўступілі на шлях самастойнага развіцця, усебаковую эканамічную, культурную і навукова-тэхнічную дапамогу. Адною з форм аказання дапамогі з'яўляецца навучанне моладзі і падрыхтоўка нацыянальных кадраў у вучылішчах і тэхнікумах СССР.

Вельмі паказальна, што з кожным годам узрастае імкненне замежных моладзі вучыцца ў Савецкім Саюзе, у тым ліку ў вучылішчах і тэхнікумах нашай рэспублікі.

У гэтым навучальным годзе ў 12 вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах БССР займаецца каля 500 замежных студэнтаў, аспірантаў і стажораў з 39 краін свету. Восенню мінулага года ўпершыню прыехалі да нас вучыцца студэнты з Камеруна, Цэнтральна-Афрыканскай Рэспублікі, Камбоджы, Венесуэлы, Замбіі, Радзіі і Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікі. Ім дадзены ўсе магчымыя авалоданы тымі спецыяльнасцямі, якія найбольш неабходны на іх радзіме.

А для многіх іншых замежных студэнтаў курс навучання ўжо закончыўся, і яны атрымалі дыпламы. Выпускі маладых спецыялістаў адбыліся ў Белдзяржуніверсітэце імя У. І. Леніна, Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі, Беларускам політэхнічным інстытуце, Мінскім тэхнікуме лёгкай прамысловасці і Мінскім тэхналагічным тэхнікуме.

Хутка каля 80 замежных студэнтаў з Кубы, Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам, Ірака, Афганістана, Нігеры, Ганы і іншых краін таксама закончаць курс навучання ў вучылішчах і тэхнікумах Беларускай ССР. Гэта будзе вялікі ўклад нашай рэспублікі ў справу падрыхтоўкі нацыянальных кадраў спецыялістаў для маладых дзяржаў Азіі,

Афрыкі і Лацінскай Амерыкі.

Зразумела, няведанне мовы часам дрэнна агульнаадукацыйная падрыхтоўка перашкаджаюць многім з іх адразу пачаць навучанне па абранай спецыяльнасці. Таму пры Белдзяржуніверсітэце імя У. І. Леніна створан спецыяльны падрыхтоўчы факультэт, пасля навучання на якім нашы госці становяцца студэнтамі той або іншай вучылішча.

Навукова-педагагічную работу з замежнымі студэнтамі вядуць многія нашы вядомыя вучоныя, прафесары Вафіадзі, Кунін, Кесарава, Гахаў, Татур, Кокін і іншыя. В'етнамскі аспірант Ван Хоанг пад кіраўніцтвам прафесара Ельшэвіча абараніў дысертацыю на атрыманне вучонай ступені кандыдата фізіка-матэматычных навук.

Некаторыя замежныя студэнты з захваленнем займаюцца навуковай работай. Напрыклад, студэнт другога курса машынабудаўнічага факультэта Беларускага політэхнічнага інстытута Упадхайя Мегх Радж (Непал) правёў тэарэтычнае даследаванне некаторых матэматычных функцый і выступіў з паведамленнем на кафедры вышэйшай матэматыкі. Студэнт пятага курса механіка-тэхналагічнага факультэта гэтага ж інстытута Габрыэль Касцільё (Куба) выступіў на студэнцкім навукова-тэарэтычным канферэнцыях у Мінску і Рызе. Замежныя студэнты, якія навучаюцца ў Мінскім медыцынскім інстытуце, займаюцца ў студэнцкіх навуковых гуртках па нармальнай анатоміі і фізіялогіі. Навуковыя работы студэнта з Того Буканда Дау Люсьена і студэнта з Гамбіі Марэна Муса ўвайшлі ў зборнік матэрыялаў XXIV студэнцкай навуковай канферэнцыі інстытута. Шэсць работ в'етнамскіх студэнтаў фізічнага факультэта Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна на рэспубліканскім аглядзе навуковых работ у 1965—66 навучальным годзе атрымалі першую катэгорыю.

Мінулым летам многія замежныя студэнты політэхнічнага інстытута праходзілі вытворчую практыку на прадпрыемствах Мінска і Жодзіна. Аб

работе большасці з іх адміністрацыя інстытута атрымала добрыя водгукі. У сваю чаргу, савецкія рабочыя, інжынеры і тэхнікі па-брацку, ад усяго сэрца стараліся перадаць замежным сябрам свае веды і вопыт.

Многія замежныя студэнты праяўляюць цікавасць да вывучэння марксісцка-ленінскай тэорыі, часта выступаюць на семінарскіх занятках і навуковых студэнцкіх канферэнцыях. У Беларускам політэхнічным інстытуце была праведзена навукова-тэарэтычная канферэнцыя савецкіх і замежных студэнтаў на тэму «Сучасны этап нацыянальна-вызваленчага руху». На канферэнцыі са змястоўнымі дакладамі выступілі студэнты з В'етнама, Кубы, Бірмы і іншых краін.

Жыццё замежных студэнтаў не замыкаецца сценамі навучальных устаноў. Яны бываюць у розных раёнах нашай краіны, сваімі вачыма бачаць, як жыць і працуе наш народ, пераконваюцца ў дружалюбных, брацкіх адносінах да народаў іншых дзяржаў. Замежныя студэнты з'яўляюцца частымі гасцямі на прамысловых прадпрыемствах, у калгасах і саўгасах, школах, дамах культуры. Сталі традыцыяй паездкі ў Брэсцкую крэпасць, экскурсіі па месцах Мінскага падполля, у музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, Дом-музей і з'ездку РСДРП. Двойчы арганізаваліся турысцкія аўтапаезды «Дружба», у якіх больш 200 савецкіх і замежных студэнтаў падарожнічалі па славуных мясцінах Беларусі, Літвы і Украіны.

Замежныя навучэнцы часта сустракаюцца з рабочымі на заводах, дзелячы культуры, літаратуры і мастацтва, старымі камуністамі, удзельнікамі Вялікай Айчыннай вайны. Яны прымаюць актыўны ўдзел ва ўсіх мерапрыемствах, прысвечаных дзяржаўным, рэвалюцыйным, маладзёжным і іншым савецкім, нацыянальным і міжнародным святам і памятным датам.

У навучальных установах, дамах культуры праводзіцца дзесяткі цікавых інтэрнацыянальных вечараў дружбы. Многія замежныя навучэнцы з поспехам выступаюць у спартыўных спаборніцтвах, канцэртах мастацкай самадзейнасці. Напрыклад, мастацкі калектыў замежных студэнтаў падрыхтоўчага і асноўнага факультэтаў Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна атрымаў прызнанне і папулярнасць не толькі ва ўніверсітэце, але і ў іншых навучальных установах Мінска. Танцавальны калектыў в'етнамскіх студэнтаў Беларускай

сельскагаспадарчай акадэміі выступаў на абласным аглядзе мастацкай самадзейнасці ў Магілёве і ў Крамлёўскім Палацы з'ездаў у сувязі з юбілеем Маскоўскай сельскагаспадарчай акадэміі імя Ціміразева.

У час канікул замежныя студэнты адпачываюць у спартыўна-аздараўленчых лагерах універсітэта і політэхнічнага інстытута, у дамах адпачынку і санаторыях рэспублікі, поўдня краіны.

У гэтыя дні, калі наша краіна рыхтуецца да 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, замежныя студэнты прымаюць актыўны ўдзел ва ўсіх мерапрыемствах, прысвечаных вялікай падзеі.

Юнакі і дзяўчаты з-за рубя-

жа жывуць і вучацца ў адзінай і дружнай сям'і савецкіх студэнтаў—разам з імі ў адных студэнцкіх групах, у адных пакоях у інтэрнаце, дапамагаюць адзін другому ў вучобе, разам адпачываюць. Госці ахвотна пераймаюць вельмі прыцягальныя сваёй часцінёй, бескарыснасцю маральныя нормы жыцця нашага грамадства, якія так адрозніваюцца ад нормаў капіталістычнага свету.

Выкладчыцкія калектывы навучальных устаноў Беларусі, усведамляючы свой інтэрнацыянальны абавязак, аддаюць шмат сіл і энергіі, каб падрыхтаваць з замежных навучэнцаў будучых спецыялістаў высокай кваліфікацыі.

Г. ГРАКАЎ.

У ліку першых студэнтаў, прыбыўшых у Мінск з Кубы, быў Кандэлары Франціска Агірэ. Праз год Франціска стане інжынерам-хімікам і паедзе на радзіму, разам з ім паедзе жонка, настаўніца Элеанора Пятровіч, і дачка Таня.

У хімічнай лабараторыі БДУ імя Леніна. Старшая лабарантка Н. Кухаронак займаецца са студэнтам III курса—кубінцам Барысам Ла Серна.

© ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

Калі атрымліваю «Голас Радзімы», уважліва чытаю ўсе заметкі і адчуваю сябе, як дома. А выйдзеці на вуліцу, і зноў ты чужы і адзінокі. Тады зноў бяру ў рукі газету і чытаю другі раз, каб падвесілі сэрца. І нібы бачу я, як змянілася наша Беларусь: у палескіх балотах знойдзена нафта, пабудаваны вялікія заводы. А раней не было нават млыноў, зерне малолі ў жорнах, уся культура — саха, каса ды лаці. Аб добрых зменах піша мне з Беларусі і брат. Ён вельмі задаволены сваім жыццём.

Тут прыехаў з Драгічына Мікалай Крук. Матка яго і сястра не захачелі пакінуць Драгічын, працуюць там у рэстаране. Ён сам пажыў трохі, а цяпер стараецца, каб як-небудзь зноў паехаць у Драгічын. Есць такія людзі, якім усюды цесна, і яны кідаюцца сюды-туды.

Э. САВІЦКІ.

Аргенціна.

© ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

«Голас Радзімы»

№ 12 (969)

РОЗНАКАЛЯРОВЫЯ

стужкі серпанціну разлятаюцца ва ўсе бакі, трапляючы ў бакалы з віном, у талеркі, выклікаючы смех. Пасля пачатку—канцэрт. Юнакі і дзяўчаты заўзятая скакалі «Крыжачок», «Юрачку», «Гапак», некякі нацыянальны грэчаскі танец. А потым песні, масавыя грэчаскія танцы, у якіх прымалі ўдзел і мы, савецкія госці, запрашаныя на карнавальны вечар у Грэка-савецкае таварыства.

Мяне літаральна атакавала пытаннямі дзяўчына, якую звалі Тула. Яна цудоўна валодае рускай мовай. У гутарцы з ёю высветлілася, што ў нас з ёю агульная выкладчыца Арэці Разі. Розніца толькі ў тым, што Арэці давала мне ўрокі грэчаскай мовы ў савецкім пасольстве, а Тула — рускай мовы ў інстытуце рускай мовы пры Грэка-савецкім таварыстве. Наша агульная выкладчыца, скончыўшы той жа інстытут, завяршала сваю адукацыю ў Маскве. У будучым годзе таварыства пасылае вучыцца ў Маскву і Тулу. Вось чаму ў дзяўчыны такі радасны настрой. Яе чакае ціка-

вае, захпляючае жыццё ў Маскве, аб якім мараць тыя, хто наведвае інстытут рускай мовы. Гэты сямігадовы інстытут бясплатны. Рускую мову можна вывучаць кожны, хто цікавіцца гісторыяй і культурай народаў Савецкага Саюза.

Грэка-савецкае таварыства ўзнікла ў 1945 годзе, але праіснавала нядоўга. У гады рэакцыі ўрадам Караманліса яно было забаронена і толькі ў 1953 годзе аднавіла сваю дзейнасць. Таварыства мае аддзяленні ў Пірэі і Салоніках, а ў бліжэйшы час будуць створаны філіялы яшчэ ў пяці буйнейшых гарадах краіны.

Грэка-савецкае таварыства запрашае савецкіх артыстаў, урачоў, пісьменнікаў, кампазітараў, архітэктараў, арганізуе экскурсіі ў СССР, выстаўкі савецкай кнігі, праводзіць падпіску на савецкія газеты, часопісы і кнігі, наладжвае лекцыі, прагляды кінафільмаў. Усе гэтыя мерапрыемствы дапамагаюць грэкам даведацца аб сапраўдным жыцці савецкіх людзей. У таварыстве маецца бібліятэка, дзе налічваецца вялікая

НАШ ДОМ

колькасць кніг рускіх і савецкіх аўтараў у арыгіналах і ў перакладзе на грэчаскую мову, у ёй можна знайсці ноты і пласцінкі з твораў савецкіх кампазітараў.

У лютым мінулага года таварыства арганізавала вечар, прысвечаны Шолахаву, у сувязі з прысваеннем пісьменніку звання лаўрэата Нобелеўскай прэміі. Быў зроблен даклад аб жыццёвым шляху пісьменніка. Потым навучэнцы інстытута працывалі на рускай мове некалькі ўрыўкаў з «Ціхага Дона». У заключэнне вечара быў прадманстраваны дакументальны дыяфілім «Шолахав».

Калі я апрадалася, да мяне падыйшоў нейкі чалавек і з лёгкім акцэнтам сказаў па-руску:

— Прыходзьце да нас часцей. У нас тут добра. Гэта наш дом.

І на самай справе, як добра, што ёсць у Афін такі «наш дом». Ідзеш, бывала, па вуліцы Каралевы Сафіі, узыйдзеш на прыступкі дома нумар восемнаццаць, адчыніш дзверы — і цікава радасць ахоплівае цябе: тут гавораць на рускай мове, тут можна ўзяць савецкую кнігу, тут чуць гукі «Камарынскай», якую развучвае аркестр, а на сценах вісяць партрэты Леніна, Гагарына, Церашковай.

Толькі за апошнія два гады афіняне пазнаемліліся з А. Хачатурянам, які ўпершыню выконваў свае творы ў Грэцыі, захваліліся майстэрствам таленавітага тбіліскага дырыжора Дзімітрыядыса, слухалі лекцыю маскоўскага кампазітара Левіціна аб яго творчасці і творчасці маладых савецкіх кампазітараў, апладзіравалі артыстам Омскага ансамбля песні і танца.

У маі 1966 у афін-

скай тэатры «Дзіана» прафесар Г. Курсанав, які прыехаў у Грэцыю на форум вучоных-марксістаў, прачытаў лекцыю на тэму «Развіццё і рост асобы ў СССР». Памятаю, якую цікавасць і радаснае ажыўленне выклікаў у зале расказ лектара аб тым, як Ленін загадаў убраць з герба СССР адбітак меча, а пакінуць толькі серп і молат, растлумачыўшы, што наша краіна — гэта дзяржава рабочых і сялян, і яна заўсёды будзе выступаць супраць захопніцкіх войнаў.

У той вечар грачанка-перакладчыца сказала мне:

— Зала поўная, як ніколі. Сёння вельмі многа «не нашых». (Яна мела на ўвазе тых, хто з'яўляецца прыхільнікам рэакцыйнай партыі ЭРЭ або спачувае яму). Але гэта і добра. Мы імкнемся прыцягнуць іменна такіх. Няхай слухаюць. Гэта ім на карысць.

Так праводзіць сваю ганаровую работу Грэка-савецкае таварыства.

А. КОБЕЦ-ФІЛІМОНАВА.

НА ДАРОГАХ МУЖНАСЦІ

1. ПРАЗ АГОНЬ І ВАДУ

Неман кіпеў у агні. Гітлераўцы білі па рацэ з гармат і мінамётаў, закідвалі яе бомбамі з паветра. «Месершміты» адзіны за другім на брыючым палёце праносіліся над ракой, вогненным дажджом распорваючы ваду.

Дзве спробы нашых падраздзяленняў фарсіраваць раку днём скончыліся няўдачай.

Наступіла ноч. І зноў адна за другой адплываюць лодкі з байцамі і кулямётамі, невялікія парымы з лёгкімі процітанкавымі сродкамі накіроўваюцца да супрацьлеглага берага, туды, дзе вораг.

Вось яны ўжо на месцы. Да галоўнага апорнага пункта фашыстаў — рукой падаць, і раптам атакуючым перагароджваюць шлях танкі. Заляглі. А час не чакае. Камандзір батальёна Бажын накіроўвае групу салдат на чале з лейтэнантам Марыніным у абыход для знішчэння танкаў.

Прайшло дваццаць мінут, трыццаць... Камбат пачуў глухія выбухі. Як потым стала вядома, два варожыя танкі былі падарваны, але і ад групы Марыніна амаль нікога не засталося.

Зноў атака. І зноў перад батальёнам шквал агню. Тады Бажын вырашае сам узначаліць групу.

Адным з першых са сваім ардынарцам ён падбіраецца да закапаных у зямлю нямецкіх танкаў. Яшчэ тры машыны падарваны, абсяшкодзаны. Па сігналу камбата роты вырываюцца наперад, знішчаюць апорны пункт і замацоўваюцца на ім. Плацдарм трывала заваяваны.

...Вышэйшая ўзнагарода Радзімы — ордэн Леніна і Залатая Зорка Героя Савецкага Саюза

— знайшла адважнага афіцэра праз семнаццаць год пасля вайны. І зноў Пётр Бажын на прэдымім краі слаўны, але цяпер ужо працоўных подзвігаў.

2. «ІДУ НА ТАРАНІ»

Усё шчыльна і шчыльна сціскаецца кольца акружэння прыбалтыйскай групы нямецка-фашысцкіх захопнікаў у заходняй частцы Літвы. Фашысты з лютасцю асуджаных кідаюцца ў контратакі, спрабуючы вырвацца з «катла».

Адно з такіх шалёных контратак давалася адбіваць танкаваму ўзводу лейтэнанта Аляксея Вінаградава. На тры яго машыны кінуліся адразу дваццаць варожых. У першыя ж хвіліны савецкія танкісты падпалілі два нямецкія танкі, потым яшчэ два. І раптам варожы снарад трапіў у вежу вінаградскай машыны. Гармата выйшла са строю. А фашысты лезлі напрамол. Іх нельга было прапусціць.

«Іду на таран!» — перадае па радыё сваім баявым сябрам Вінаградаў і тут жа накіроўвае сваю машыну ў борт бліжэйшага нямецкага танка.

Удар, яшчэ ўдар і яшчэ... Тры тараны, тры варожыя танкі. Засталося яшчэ дзевяць. Але яны павярнулі назад. А за таран і перамогу ў тым баі Аляксей Вінаградаў быў удастоен звання Героя Савецкага Саюза.

3. ВАДЗЦЕЛЬ «КАЦЮШЫ»

Дывізіён гвардзейскіх мінамётаў заняў агнявую пазіцыю ля самага скрыжавання дарог, што вялі ў Беларусь і Літву.

...Залп, другі па скопішчу гітлераўцаў. І там, недзе ля пералеска, гінучы ворагі, якія не захацелі здацца. Але вось яны засекалі «кацюшы», абрушылі

на іх шквальны артылерыйскі агонь.

Адзін са снарадаў разарваўся зусім побач з устаноўкай Дзмітрыя Пярова. Паветраная халя сарвала з машыны падрыхтаваныя да запуску рэактыўныя снарады. Праз хвіліну-другую можа адбыцца катастрофа.

Дзмітрый Пяроў, вадзіцель «кацюшы», кідаецца на адну з усплываючых мін, сутаргава сціскае яе цяжкае металічнае цела, выцягвае ўзрывальнік. Потым да другой міны, да трэцяй. Паспеў усе абсяшкодзіць...

Хутка гвардзейскія мінамёты ўжо з новай пазіцыяй зноў білі па ворагу. Наступленне працягвалася. Адно з баявых машын вёў Герой Савецкага Саюза Дзмітрый Пяроў.

4. ПАЯДЫНАК

Літоўская сталіца Вільнюс горах сустракала сваіх вызваліцеляў. Кветкі, кветкі!. Свежыя, з мядовым пахам букеты на брані яшчэ гарачых танкаў, на запаленых грузавіках, у руках салдат.

На подступах да Вільнюса адбыўся паядынак паміж нашымі танкамі, якім камандаваў малодшы лейтэнант Ул. Фёдарэў, і фашысцкім «фердынандам». Добра замаскіраваны ў засадзе варожы браніраваны звер метка біў па нашых наступаючых машынах. Дзве з іх ужо гарэлі. «Знішчыць «фердынанда!» — такі загад атрымаў Фёдарэў. Гітлераўцы заўважылі савецкую машыну, зразумелі яе намер. Яны першымі ўдарылі па ёй. Аднак няўдала. Дзве балванкі толькі зрыкашэталі па брані.

«Не, не возьмеш, гад!» — працэдзіў праз зубы Фёдарэў. І ў наступны ж момант ён двума трапнымі ўдарамі падпаліў «фердынанда».

У Вільнюс танк Фёдарэва ўвараваўся адным з першых.

5. НАПЕРАДЗЕ ЗЯМЛЯ ВАРОЖАЯ

Пачалося! Нашы войскі прарвалі абарону ворага. Ззаду засталіся апошнія кіламетры роднай, вызваленай ад акупантаў савецкай зямлі. Наперадзе зямля варожая, адкуль прыйшла ў нашу краіну вайна.

Наперад! І толькі наперад! Гэтым жывым цяпер кожны баец і камандзір.

Але фашысты з лютасцю абаранялі кожны рубяж, кожны населены пункт, часта пераходзілі ў контратакі.

Полк, у якім служыў Іван Шаронаў, у той час ужо камандзір аддзялення, адным з першых выйшаў да дзяржаўнай граніцы. Апоўначы Шаронава выклікаў камандзір роты. Паклаў на плячо цяжкую руку, паглядзеў у вочы:

— Возьмеш групу байцоў і пераправішся зацемна праз канал. Захопіш плацдарм. І будзеш трымаць да нашага падыходу. Разумееш, гэта ўжо на іх зямлі будзе. Табе і гонар першаму ступіць на яе пераможцам.

— Зразумела, — адказаў Шаронаў, а сам думаў, што вось і надыйшло тое, чаго ён даўно чакаў, да чаго рыхтаваўся. Ды ці ён адзін?

...Наступалі ў цемры, пракладаючы шлях гранатамі. І калі было асабліва цяжка, раздаваўся спакойны голас:

— Смялей, сябры! Наперад! Да раніцы пераправілася ўся рота. Усё мацней разгарэўся бой. Выбылі са строю ўсе афіцэры. І тады ўладарна прагучаў голас Шаронава:

— Я тут камандзір! Слухаць маю каманду: ні кроку назад! Толькі наперад!

Падыйшло падмацаванне, і атакі ўзнавіліся. А к канцу дня полк захапіў першы нямецкі горад і прасунуўся ўглыб варожай тэрыторыі на 17 кіламетраў.

...Радасная вестка аб прысваенні Шаронаву звання Героя Савецкага Саюза дагнала яго толькі пад Берлінам.

М. ПАРШЫН.

Сообщаем адреса предателей

КТО ТАКОЙ

АЛЕКСЕЙ

ГАРОСТ?

Из канадского города Камплоупса пришло письмо от соотечественницы Зинаиды И. «Меня и моих товарищей интересует биография одного человека, — пишет она. — Алексей Яковлевич Гарост, уроженец Брестчины, злобно клеветает здесь на Советскую Россию, чернит ее. Грязно говорит он и о партизанах, называя их грабителями и убийцами местного населения.

Гарост сеет свою пропаганду, в которую не хочется верить. Я бы просила вас, если можно, узнайте что-нибудь об этом человеке, его прошлом, особенно о том, чем он занимался в период военного времени».

Мы решили откликнуться на письмо далекого друга. Я по просьбе редакции газеты «Голос Радзімы» выехал в Дрогичин. Идя по следу двадцатидвулетней давности, я восстановил кровавое прошлое бывшего полицейского Гароста.

В раскрытии звериного облика палача приняли участие Николай Данилович Якута и Анна Павловна Гуз — жители Хомска, Мария Андреевна Крук, Мария Лукинична Сахащук из деревни Вулька, Евдокия Антоновна Волк, проживающая в Дрогичине, и многие другие жители района, воочию видевшие преступления Гароста, совершенные им в годы войны.

Вот какие воспоминания хранятся в памяти этих людей. До войны Хомск, откуда Гарост родом, представлял собою бойкое торговое местечко. Здесь имелись три мельницы, кожевенный завод, тридцать три лавки, много каменных домов. Значительный процент населения составляли евреи.

С первых же дней установления «нового порядка» в Хомске предатель Гарост предлагает эсэсовцам свои услуги. Ему дают винтовку, нагайку. Он становится полицейским.

Стремясь выслужиться перед немцами, он выдает им несколько

ко еврейских семей, пытавшихся скрыться в подземельях, собственноручно убивает двух молодых женщин, прятавшихся во время погрома на огороде.

Жертвой Гароста стал Василий Кузенко, бывший рабочий кожевенного завода. С первых дней войны Кузенко с семьей ушел в лес. Но время от времени он навещал родственников, и Гарост об этом знал. Однажды он подкараулил Кузенко и застрелил его.

Гарост часто выезжал со своими новыми хозяевами в карательные экспедиции. До сих пор еще помнят об этих страшных опустошительных нашествиях жители деревень Симоновичи, Алексеевичи, Выходы, Вулька и многих других.

Однажды пьяная ватага полицейских, в которой верховодил Гарост, ввалилась в хату Андрея Брича, жителя деревни Вулька.

— Где твой партизан?! — гаркнул Гарост. Он имел в виду Антона, сына Андрея Брича. Старушка-мать упала на колени и стала молить о пощаде, уверяя, что сын не партизан, что он гостит у сестры.

Но Гарост не слушал ее. Он дал команду перевернуть весь дом. Вытряхнул вещи, уложил на подводу. Андрея Брича поставили к стенке. А матери Гарост сказал:

— Иди и приведи сына. Если выполнишь приказ, оставляю в живых и вещи верну.

Мать разыскала Антона и уговорила его показаться Гаросту. Отец, мать и сын были расстреляны, а трупы их сожжены в сарае.

В деревне Выходы стоит скромный памятник жертвам фашизма. Двадцать пять крестьян были расстреляны на этом месте. Среди палачей был и Гарост. Он выполнял роль посыльного — обходил дворы и говорил встречавшим его на пороге мужчинам:

— Идите с семьями на собрание.

Крестьяне шли, а немцы хватали их и сгоняли в одно место, к свежевырытой яме. Когда все подозреваемые в связи с партизанами были собраны, немецкий переводчик, нагло улыбаясь, сказал:

— Сейчас вы все пойдете в «отпуск».

Грохнул залп, и люди стали падать в яму. Гарост стоял в строю палачей и раз за разом щелкал затвором.

Прошли годы. А тропинка к могиле не зарастает. К ней приходят люди, чтобы поклониться праху родных и близких, чтобы проклясть фашизм и тех, кто ему служил.

К могиле приходит и житель деревни Выходы Григорий Григорьевич Попеня. Здесь лежат его отец, мать, два брата и сестра. Каратели никого не пощадили, даже малолетних детей. Сам Григорий Попеня спасся чудом: пули его миновали, когда он убежал в лес.

...Нет, на этом не оканчивается список преступлений, совершенных бывшим полицейским Гаростом. Я не рассказывал подробно о семи расстрелянных им в Дрогичине, о том, как он избивал семидесятилетнюю старушку Ирину Федоровну Мулярчик, как грабил жителей деревни Суличево и вместе с другими полицейскими сжег здесь двадцать домов, как арестовал партизанского связного Григория Никифоровича Мулярчика и его жену Евдокию Тихоновну Чернокол.

Таково подлинное лицо Гароста, который сейчас злобно, с пеной у рта клеветает на нашу страну. Убийца, палач и предатель — вот кто такой Алексей Гарост.

А. ГАРАЙ.

ХОРОШО ПОБЫВАТЬ НА РОДИНЕ!

Минувшим летом я и моя жена побывали в Советском Союзе. Поехали мы теплоходом «Александр Пушкин». Я не предполагал, что это будет такое приятное путешествие. На пароходе мы сразу почувствовали себя, как в гостях у хороших друзей или родных. Советую каждому, кто может поехать в Советский Союз, покупать билеты на «Александр Пушкин».

В Ленинграде мне было интересно наблюдать за людьми: как они одеты, как выглядят, что покупают. Могу сказать, что все выглядит так же, как и в Канаде.

Увидел на улице вывеску «Булочная». У нас многие говорили, что в Советском Союзе везде большие очереди. Смотрю, где же они? Никакой очереди нет. Люди заходят и выходят с покупками. Зашел и я. Смотрю — масса разных изделий, все дешевое. Килограмм черного хлеба стоит 14 копеек, а белого — 21 копейку. У нас в Канаде хлеб почти в три раза дороже. Я тоже купил две булочки с изюмом, заплатил 12 копеек.

Иду дальше, вижу — мясная лавка. Зашел посмотреть. Килограмм сала стоит 2 рубля 30 копеек. Мясо — 1 рубль 80 копеек. Зашел я еще в один магазин — а там рыба, селедка, фруктовые, овощные консервы, вода фруктовая.

Когда мы приехали в Брест, нас встретили родные. С ними мы поехали в деревню Долбево в Каменецком районе Брестской области. Там уже собралась масса людей. Каждый хотел, чтобы мы зашли к нему в гости.

Затем поехали в деревню Заболотье — на родину жены. Там тоже нас приняли как дорогих гостей. Председатель колхоза «Советская Белоруссия» Владимир Бедуля познакомил нас со своим хозяйством. Колхоз этот — миллионер. Есть тут 700 коров, 3 500 свиней, 16 000 кур, много техники: 11 комбайнов, 20 тракторов разных марок, машины.

Председатель колхоза пользуется большим уважением. С кем ни поговоришь, каждый обязательно скажет: Бедуля у нас настоящий хозяин. Там, где раньше в болоте утопали кони и коровы, где и человеку трудно было пройти, теперь идут машины. Там, где росла только дикая трава, колхозники собирают богатый урожай зерна, картошки, свеклы.

Председатель рассказал нам, что в деревне Ряствна строятся кирпичные двухэтажные дома для колхозников. В дома будет проведена вода, установлены ванны. Строят большой клуб со зрительным залом на 700 мест.

Заходили мы и в коровники. Нам очень понравились разные приспособления для облегчения труда людей: автопоилки, электрические доилки. На ферме девушки доярки беседовали с нами, а потом спели белорусские песни. Большое спасибо им.

Теперь жизнь на Родине расцветает. Везде строят промышленные предприятия, школы, больницы. Мы счастливы, что побывали дома.

Спасибо Родине за то, что приняла нас так хорошо.

Василий и Ульяна НАЗАРУК.

«Вестник».

Канада.

Многа таленавітай моладзі вучыцца ў сценах Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута. НА ЗДЫМКУ: будучая актрыса Галіна БАЛЬЗУСКАЯ.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

У Маскву на выстаўку

Улетку гэтага года ў Маскве будзе адкрыта міжнародная кніжная выстаўка. Да яе рыхтуюцца работнікі кніжнага гандлю нашай рэспублікі. Заканчваецца адбор кніг, якія выйшлі ў выдавецтвах рэспублікі за апошнія гады. Усяго на выстаўку будзе даслана больш трохсот назваў кніг. Сярод іх «Анталогія беларускага апалявання» ў двух тамах, зборы твораў П. Броўкі, А. Куляшова, М. Танка, І. Шамякіна, выданні, прысвечаныя сталіцы нашай рэспублікі — Мінску.

Крыніца талентаў

У Ашмянскім доме культуры адкрыта выстаўка работ народных умельцаў, якія працуюць у галіне вымуленчага і прыкладнога мастацтва.

Доўга затрымаваўся наведвальнікі каля шкатулак і кубка, па-майстэрску сплечаных з саломі работніцаў саўгаса «Гальшаны» Ядвігай Анфаравай, Калгасні сельгасарцелі імя Дзяржынскага Сцяпана Сіняковіч прадставіў шымбалі сваёй работы. На выстаўцы экспануюцца таксама абрусі, дываны, пакрывалы, ручнікі і іншыя саматканя і вышытыя вырабы.

Кінаавелла пра школьнікаў

«Жнівень» — так называецца кінаавелла, створаная кіраўніком амаатарскай студыі пры Палацы культуры Мінскага трактарнага завода М. Нядабайдам. Яна расказвае пра юных жыхароў рабочага пасёлка — школьнікаў. На гарадскім аглядзе мастацкай самадзейнасці кінаавелла адзначана як лепшая амаатарская работа.

ЗАКОНЧЫўСЯ ПЕРШЫ ТУР ФЕСТИВАЛЮ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ РЭСПУБЛІКІ. АБ ЯГО ВЫНІКАХ РАСКАЗВАЕ МІНІСТР КУЛЬТУРЫ БССР М. МІНКОВІЧ.

ПОСТУП ФЕСТИВАЛЮ

ПЕРШ за ўсё хачу падкрэсліць, што Усеаюзны фестываль самадзейнага мастацтва, прысвечаны 50-годдзю Вялікага Кастрычніка, не чарговая кампанія і не чарговы агляд самадзейных калектываў, якіх у нас праводзіцца ямала. Фестываль стаў адным з паказчыкаў культурнага і духоўнага росту нашага народа, яго палітычнай і грамадзянскай актыўнасці.

У фестывалі ўдзельнічаюць рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя, студэнты, школьнікі, навучніцы прафесіянальна-тэхнічных вучылішчаў, — людзі розных прафесій і ўзросту. Вось адзін ярскі прыклад масавага паходу ў вялікі свет мастацтва. У многіх раёнах выступалі хоры ветэранаў. І здавалася, што старасць адступіла ад гэтых людзей, улюбёных у мастацтва. А побач з імі спявалі, танцавалі, чыталі вершы дзеці — наша цудоўная змена.

У мясцовых, раённых і гарадскіх аглядах самадзейнага мастацтва прыняло ўдзел больш за 22 800 гурткоў і калектываў мастацкай самадзейнасці. Яны аб'ядналі звыш 350 тысяч аматараў. Летась для працоўных гарадоў і вёсак рэспублікі самадзейныя артысты наладзілі каля 70 тысяч канцэртаў і спектакляў, на якіх пачыналася звыш 13 мільёнаў гледачоў. За час падрыхтоўкі да фестывалю ў рэспубліцы створана каля 800 новых самадзейных калектываў, у якіх налічваецца 13 тысяч удзельнікаў. У кожным калгасе Брэсцкай і Віцебскай абласцей чыпер працуюць калектывы мастацкай самадзейнасці. Летась, напрыклад, у калгасе Іванаўскага раёна было створана 13 духавых аркестраў. Па ішчы новых хораў нарадзілася ў калгасе Камянецкага і Ляхавіцкага раёнаў.

Усе яны падрыхтавалі святочныя фестывальныя праграмы. Актывны ўдзел у рабоце самадзейных калектываў прымаюць кампазітары-аматары. Я. Ціхановіч, напрыклад, напісаў песні «З Леаніным у сэрцы», «Край Навагрудскі», А. Шыдлоўскі — «Ну, як не пець», «Старана мая вясёлая», Ю. Талеснік — «Край Палескі», «Каласы». Новыя песні стварылі М. Патрынка, Б. Насоўскі і іншыя.

Далейшае развіццё атрымала ў рэспубліцы самадзейнае тэатральнае мастацтва. У нас з'явілася многа новых драматычных гурткоў, якія ставяць не толькі аднаактныя, але і шматактныя спектаклі. Прыклада адзначыць, што на фестывалі паспяхова выступілі драматычныя калектывы з вялікімі шматактнымі спектаклямі.

Варта адзначыць поспехі нашых народных тэатраў — Мазырскага, Маладзеванскага, Слонімскага, Барысаўскага гарадскіх дэмоў культуры, Аршанскага льнокамбіната, мініскіх трактарнага завода і аўтазавода і інш.

З самадзейных калектываў, якія паспяхова выступілі на фестывалі, варта назваць таксама ансамблі песні і танца Глыбоцкага і Навагрудскага раённых дэмоў культуры, Аршанскага льнокамбіната, Наваполацкага дома культуры будаўнікоў, аркестр народных інструментаў і ансамбль баяністаў Васілевіцкага дома культуры Рэчыцкага раёна, духавы аркестр Красненскага клуба Гомельскага раёна, ансамбль віялічэлістаў горада Магілёва і многія іншыя.

У рэпертуары калектываў мастацкай самадзейнасці вядучае месца занялі творы пра Леніна, Камуністычную партыю, песні часоў Кастрычніцкай рэвалюцыі, грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў. У праграмах фестывальных канцэртаў многа цікавых твораў рускіх, беларускіх, украінскіх аўтараў, вакальна-харэаграфічных кампазіцый, прысвечаных сённяшаму дню.

Вялікую ўвагу аддавалі хормайстры, дырыжоры, рэжысёры, балетмайстры, кіраўнікі калектываў стварэнню з дапамогай кампазітараў, паэтаў сцэнічных твораў на мясцовыя тэ-

мы. У народным ансамблі песні і танца «Нёман» нарадзілася музычна-харэаграфічная кампазіцыя «Наш святочны кірмаш», прысвечаная поспехам працаўнікоў Прыняманскага краю.

Многія самадзейныя калектывы Гродзеншчыны, Віцебшчыны, Магілёўшчыны і іншых абласцей падрыхтавалі кампазіцыі, харэаграфічныя і музычныя творы, якія ўспяваюць баявыя і працоўныя справы народа. Віцебскія ансамблі «Маладосць» і «Колас», скарыстаўшы творы мясцовых кампазітараў, падрыхтавалі праграмы «Старонкі мінулага нельга забываць» і «Мы смела ў бой пойдзем», аршанскі ансамбль «Лянок» — новую праграму «Ткачы».

Брэсцкі народны ансамбль танца «Радасць», ансамбль танца Баранавіцкага і Брэсцкага клуба чыгуначнікаў падрыхтавалі харэаграфічныя кампазіцыі, прысвечаныя абаронцам Брэсцкай крэпасці. «Мы, беларусы, з братамі Русцыя» так называлі сваю харэаграфічную кампазіцыю ў Баранавіцкім ансамблі «Юнацыя». Аднаактны харэаграфічны спектакль «Гэта было ў Магілёве» і новую харэаграфічную сюіту «Званы вялікага шляху» пастанавіў народны ансамбль танца дома культуры Магілёўскага завода штучнага валакна.

Актывны ўдзел у рабоце самадзейных калектываў прымаюць кампазітары-аматары. Я. Ціхановіч, напрыклад, напісаў песні «З Леаніным у сэрцы», «Край Навагрудскі», А. Шыдлоўскі — «Ну, як не пець», «Старана мая вясёлая», Ю. Талеснік — «Край Палескі», «Каласы». Новыя песні стварылі М. Патрынка, Б. Насоўскі і іншыя.

Далейшае развіццё атрымала ў рэспубліцы самадзейнае тэатральнае мастацтва. У нас з'явілася многа новых драматычных гурткоў, якія ставяць не толькі аднаактныя, але і шматактныя спектаклі. Прыклада адзначыць, што на фестывалі паспяхова выступілі драматычныя калектывы з вялікімі шматактнымі спектаклямі.

Варта адзначыць поспехі нашых народных тэатраў — Мазырскага, Маладзеванскага, Слонімскага, Барысаўскага гарадскіх дэмоў культуры, Аршанскага льнокамбіната, мініскіх трактарнага завода і аўтазавода і інш.

З самадзейных калектываў, якія паспяхова выступілі на фестывалі, варта назваць таксама ансамблі песні і танца Глыбоцкага і Навагрудскага раённых дэмоў культуры, Аршанскага льнокамбіната, Наваполацкага дома культуры будаўнікоў, аркестр народных інструментаў і ансамбль баяністаў Васілевіцкага дома культуры Рэчыцкага раёна, духавы аркестр Красненскага клуба Гомельскага раёна, ансамбль віялічэлістаў горада Магілёва і многія іншыя.

У рэпертуары калектываў мастацкай самадзейнасці вядучае месца занялі творы пра Леніна, Камуністычную партыю, песні часоў Кастрычніцкай рэвалюцыі, грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў. У праграмах фестывальных канцэртаў многа цікавых твораў рускіх, беларускіх, украінскіх аўтараў, вакальна-харэаграфічных кампазіцый, прысвечаных сённяшаму дню.

Вялікую ўвагу аддавалі хормайстры, дырыжоры, рэжысёры, балетмайстры, кіраўнікі калектываў стварэнню з дапамогай кампазітараў, паэтаў сцэнічных твораў на мясцовыя тэ-

ним вылівалася в яго монолог. В его посольском кабинете висела карта Ближнего Востока, и его излюбленной темой был разговор возможных вариантов операций немцев по захвату нефтяных районов Ирака и Саудовской Аравии.

— Турция, — начинал свои рассуждения Герере, — не раз заявляла, что она не пропустит немцев через свою территорию. Если Германия попытается что-либо предпринять в этом отношении, мы будем сопротивляться. Они это знают...

— Значит, они уже обращались к вам с таким предложением?

— Что вы! Я этого не говорил. Просто им известно, что мы их не пропустим. Но им нужно позарез горючее для танков, авиации, подводных лодок. Следовательно, им придется высадить парашютный десант, чтобы захватить Мосул. А для этого нужны в Эгейском море, Египет. Если немцы высадятся в Ираке, Турция будет зажата с двух сторон. Тогда нам будет трудно, очень трудно...

— Вы хотите сказать, что в таком случае Турция пойдет на уступки Берлину?

НИКАК НЕ УТЕШАТСЯ

ИСТОРИЮ, как известно, изменить невозможно, потому что история — это то, что уже произошло, уже свершилось. И тем, кого ее ход уже не устраивает, остается сокрушаться по поводу несущественных замислов и горько оплакивать несбывшиеся надежды.

В роли такой безутешной плакальщицы выступила на днях крупнейшая американская газета «Нью-Йорк таймс». Плач был густой и сильный, как горючие слезы: несколько пространств статей и серия фотографий. Оглаживалась буржуазно-помещичьей страной, свергнутой в России в 1917 году. Повод: пятидесятилетие Февральской революции.

Эту знаменательную историческую дату — день падения царского самодержавия — отметила вся мировая прогрессивная печать. Февральскую буржуазно-демократическую революцию справедливо называют «прологом Октября»; непреложным, закономерным было ее перерастание в революцию социалистическую, открывшую новую эру в жизни человечества. Но вот, по мнению «Нью-Йорк таймс», этого как раз и быть не должно, этого-то и нельзя было допускать. А для того, чтобы убедить читателей, газета усердно занялась фальсификацией истории.

Обозреватель Гарри Шварц, давно и достаточно известный своими антисоветскими настроениями, предавшись этому неблагоприятному занятию, настолько увлекся, что стал расхваливать русский царизм. Мол, при последнем Романове в России «наблюдался быстрый экономический, научный и культурный прогресс» (так именуется широкое проникновение в русскую промышленность иностранного капитала, усиление кабальной зависимости экономической отсталой России от западноевропейских монополий). Происходила «модернизация русского сельского хозяйства», пишет Шварц, называя столь деликатным образом реакционную попытку Столыпина спасти царизм от революции путем создания

и деревне в качестве его социальной опоры слоя мелкой буржуазии — кулачества. Правда, царь, как признает обозреватель, допускал некоторые крайности и делал «крупные ошибки». Не послушался либеральной буржуазии, за что и поплатился, незадачливый: не усидел на троне.

Дальше, когда, подавив революционные выступления масс, у власти в стране оказалось буржуазное Временное правительство, дела, с точки зрения «Нью-Йорк таймс», пошли было совсем неплохо. Перед Россией, пишет другой специалист по антисоветскому, бывший московский корреспондент газеты Питер Гроус, открылся путь к «демократии западного типа». Помешали большевики во главе с Лениным, помешала Октябрьская революция. И тут Гроус от сетований на превратности истории переходит к грубой и грязной клевете, которую ныне не откажутся повторить даже многие «непримиримые» безэмигранты. Он пускает в ход битую засаленную карту — сфабрикованную еще при Керенском злобную и нелепую версию о «германской помощи» большевикам.

Для путей убедительности «Нью-Йорк таймс» не постеснялся пригласить на свои страницы и самого несостоявшегося «Наполеона русской революции» — Керенского, бесславно доживающего свой век в США. В интервью ему, разумеется, со всей готовностью подтвердил так называемые «объективные» исторические «эксперты» обозревателей газеты и еще раз привычно всплакнул о том, что ему не дали прикрит Россию в лоно буржуазной «свободы» и «демократии».

Ну, жалобы Керенского — это понятно: не дали, и старик до сих пор успокоиться не может. А вот уж для «Нью-Йорк таймс», газеты, кичащейся своей уважением к демократии и претендующей на серьезность, пользоваться таким подмоченным товаром — совсем не солидно.

Впрочем, если уж вспоминать историю, то в приемы «Нью-Йорк таймс» можно проследить некую последовательность. Именно эта газета за три года — с 1917 по 1920-й — сообщила своим читателям: два раза о сожжении Москвы, шесть раз о взятии белогабардейцами Петрограда и 91 раз о свершившемся или предстоящем падении Советской власти. Сообщила, ссылаясь на «достоверные источники». А мы не сгорели и не пали. Народ наш, подбитый партией Ленина на великой революционной подвиг, отстоял Советскую власть и превратил свою страну в могучую социалистическую державу.

До чего же хотелось бы козлевам «Нью-Йорк таймс», чтобы история полвека назад пошла иным путем!

Американская газета не одинока в своей скорби. В унисон с ней прозвучал в эфире голос «Немецкой воины». Мотив тот же — антисоветский, то же смешное «непримирение» Октябрьской революции. Ее, дескать, вообще не было. Просто «Ленин с горсткой матросов» (подумать только!) взял да и захватил власть в огромной стране, свергнув «демократическое» Временное правительство. И опять-таки по сброшенному на саблю истории Учредительному собранию, и разраженное брожение о том, что «парламент без оппозиции» будто бы и не парламент... В общем и в «Немецкой воины» не спросила история, как ей идти.

«Надежды, мечты, потери...» — таким меланхолическим всплеском завершили радиопередача этой мутной «воины». Вероятно, не раз еще буржуазная пропаганда будет предаваться горестным раздумьям: ведь наш советский юбилейный год только начался. Что и говорить, не сбьлись мечты и надежды старшего мира. А потери его безвозвратны и безнадежны. И не последние они. Таков ход истории.

Ю. ФИЛОНОВИЧ.

Культурное и науковое супрацоўніцтва

Падпісан план культурна-навуковага супрацоўніцтва паміж Саюзам і Конга (Бразавіль) на 1967 год.

Гэты план прадугледжвае шырокую праграму савецка-кангалезскага супрацоўніцтва ў галіне культуры, навуцы, спорту, абмену дэлегацыямі, фотавыстаўкамі, радыёперадачамі і тэлевізійнымі фільмамі. СССР прыме для навучання 65 кангалезскіх студэнтаў у ВНУ і тэхнікумы. 45 савецкіх выкладчыкаў фізікі, хіміі, матэматыкі і біялогіі будуць працаваць у ліцэях і каледжах Конга (Бразавіль).

Падпісваючы план, міністр інфармацыі П'ер Мауама выказаў поўнае задавальненне вынікамі трохгадовага супрацоўніцтва паміж Конга (Бразавіль) і СССР.

ТАЙНА «ЯНТАРНАГА ПАКОЮ»

Гітлераўскі ваенны злачынца, былы гаўляйтар Усходняй Прусіі Эрэх Кох, які знаходзіцца ў Польшчы ў турме, паведамаў карэспандэнту польскай газеты «Дзеньнік людзям», што яму вядома, дзе павінен знаходзіцца славуці «янтарны пакой», вывезены нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў гады другой сусветнай вайны з Екацярынскага палаца ў горадзе Пушкіна пад Ленінградом.

Пашукі «янтарнага пакою», як вядома, працягваюцца звыш дваццаці год.

Кох загадаў вывесці гэты унікальны помнік рускай культуры ў Кенігсберг. Потым ён прысвоіў сабе «янтарны пакой», а калі Саветская Армія акружыла Кенігсберг, арганізаваў яго сховішча.

Эрэх Кох сцвярджае, што «янтарны пакой» знаходзіцца ў Калінінградзе ў падвалах двух старых касцёлаў. Гэтыя падвалы, заявіў Кох, засыпаны зямлёй. Акрамя таго, каб сцерці ўсялякія сляды, над імі былі ўзарваныя бомбы.

Кожны дзень прыносіць амерыканскім інтэрвентам усё новыя і новыя страты. Увесь свет сочыць за падзеямі ў В'етнаме і жадае байпам арміі Вызвалення поспехаў у іх справядлівай барацьбе. На здымку: паўднёва-в'етнамскія патрыёты ля падбітага амерыканскага бронетранспарціра.

Фотажурнік ТАСС.

С ДИПЛОМАТИЧЕСКОЙ МИССИЕЙ В

[Продолжение. Начало в №№ 1—4, 6, 7, 9, 11].

ДИПЛОМАТИЧЕСКИЕ РАУТЫ В СТОЛИЦЕ ТРЕТЬЕГО РЕЙХА

Большой прием, который германское правительство устраивало для дипломатического корпуса в первый день Нового года, был на этот раз, впо следую войны, отменен. Вместо этого 1 января дипломаты, акредитованные в Берлине, расписывались в специальной книге в имперской канцелярии, где их от имени рейхсканцлера приветствовал сухой и длинный, как жердь, начальник канцелярии Ганс Ламмерс.

Валентин Березжков

Однако в посольствах, находившихся в Берлине, число дипломатических раутов не уменьшилось. Дипломаты старались воспользоваться любым поводом для встречи со своими коллегами, чтобы обменяться информацией, слухами и прогнозами на будущее. А слухов в первые месяцы 1941 года ходило по Берлину невероятное множество. Они были связаны прежде всего с перспективами дальнейшего хода войны. Кто окажется спешающей жертвой германской агрессии? Когда начнется втор-

жение в Англию? Скоро ли вступит в войну Соединенные Штаты? Куда денется Япония? Будет ли нарушен нейтралитет Швеции и Турции? Захватят ли немцы нефтеносные районы Ближнего Востока? Все эти и другие вопросы были предметом споров, догадок, пророческих и пересудов.

На больших приемах какой-нибудь новый слух облетал всех с молниеносной быстротой, хотя его, конечно, передавали под «строгим секретом». Тут можно было познакомиться с крупными промышленниками, высшими представителями нацистской иерархии, с такими тогдашними инновенностями, как Ольга

[Продолжение следует].

У сакавіцкім нумары «Полюмя» надрукавана новая аповесць Алены ВАСІЛЕВІЧ «Доля цябе знойдзе». Падзеі, апісаныя ў ёй, датычаць часоў калектывізацыі. На змену галечы і цемры ідзе новае светлае жыццё. Прапануем нашым чытачам урывак з аповесці.

ЧАЙ

Чай — гэта перш-наперш вялізныя аж сіняватыя — такія белыя — драбы цукру! Цукар ляжыць гарой у глыбокай талерцы. Талерка стаіць на століку ў чайной (так завецца маленькі пакой, дзе гатуець чай). Трэба, не штурхаючыся, падысці да століка і ўзяць з талеркі адзін дроб. Толькі адзін. (Вядома, лепш пацэліць большы...) Потым тут жа, з яшчэ большай, толькі жалезнай талеркі (яе завуць падносам) належыць узяць лусту пірага. Белага, пшанічнага, гэтакага, якія пякуць толькі на вялікі дзень! (На каляды нават такія пірагоў не пякуць). Пасля цукру і пірага ідзе «сам» чай: вялікая конаўка з мяльнякамі птушак, кветак і дрэваў. Конуку гату з ручкай трэба ўзяць з другога

стала — большага, дзе стаіць мо сто ці тысяча гэтакіх конавак з гарачым чаем.

У чайной сусішаны смех, шэпт, штурханіна. Нехта некаму наступіў на нагу, нехта абліўся і апёк рукі гарачым чаем. Нехта, баючыся заплакаць у голас, плача, ціхенька шымаючы носам...

— Не спяшайцеся, дзеці. Не трэба штурхацца. Усе паспееце, усім хопіць... Перапынак у нас вялікі. Гэта на абед.

Настаўнік і цётка Мар'я — прысадзістая, шырокая, у шырокай спадніцы і кватас-тай кофце — памагаюць дзецям разабрацца з цукрам, з пірагом, з чаем.

— Не штурхайцеся, дзеткі. Не пхайцеся. Памаленьку, — стрымлівае дзяцей цётка Мар'я.

І калі, нарэшце, усе задаволены, зноў усім класам варочаюцца і садзяцца кожны за сваю парту. У чайной цесна, таму «чай» будзе ў класе.

— Жук Іван, а ты чаму не п'еш чаю? — пытаецца настаўнік. Ён на вялікім перапынку не ідзе ў той пакой, дзе адпачываюць настаўнікі. Ён астаецца на «чай».

— А я ўжо выпіў.

— А цукар з пірагом у цябе чаму ляжыць?

— Цукар!.. Цукар з пірагом я заняў Маньцы. Яна хворая.

— Гэта твая сястра?

— Угу... Малая.

— Ну што ж, — памаўчаўшы, кажа настаўнік, — ты добры брат. Калі сястра хворая — заняў ёй... А сам чай з цукрам і пірагом вып'еш заўтра.

Настаўнік сядзіць за сталом, чытае кніжку і, рэдка адрываючыся ад чытання, нібыта між іншым гаворыць класу, занятаму ядой і чаем:

— Я ведаю, дзеці, аднаго такога чалавека, які ў вельмі цяжкі час... у вельмі галодны час... настаўнік гаворыць паволі, падбіраючы словы, — калі яму людзі,

якія пра яго вельмі клапаціліся і любілі яго, і шкадавалі яго... Калі, кажу, людзі прыслалі гэтакую чалавечку вельмі смачныя рэчы: і цукар, і рыбу, і масла — ён адмовіўся і нічога, ні кавалачка, не ўзяў сабе...

— І нічога не паспытаў нават? Нават цукру? — моцна, на ўвесь клас, дзівіцца з задняе парты Жук Іван. Ён другая годнік і таму самы смелы ў класе.

— Нічога не паспытаў. Ні дробачкі нават! Наадварот. Гэты чалавек усё, што яму прыслалі тыя клапацілівыя людзі, загадаў аддаць... пераслаць дзецям. Дзецям-сіратам, якія не мелі бацькоў і жылі ў дзіцячым доме... Чалавек той ведаў, што ў дзеці галодныя, што ў іх няма ўдольна нават хлеба... А ён хацеў, той чалавек, каб дзеці ніколі не былі галодныя... Гэта было адразу пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі. І чалавек той быў...

Настаўнік робіць вялікую паўзу і паварочвае галаву да партэта на сцяне.

— Ленін! — адразу здагадваецца клас.

— Правільна, дзеці. Уладзімір Ільіч, — святлее тва-

рам настаўнік. — Вось бацьчыце, мы з вамі сёння ўжо і навучыліся. Вось вы ўжо і ведаеце... І ты, Жук Іван, вельмі добра зрабіў, што ўспомніў пра сваю хворую сястру. І ўсе вы, дзеці, заўсёды павінны памятаць і павінны рабіць дабро таму, каму кепска, каму трэба помач. Як памятаў пра гэта заўсёды і ніколі не забываў...

Ганька жахаецца: дык няўжо ж і гэты Жук Іван як Ленін! А яна сама — ці пакінула б яна гэты свой дроб цукру і кавалак пірага (праўда, ні цукру таго, ні пірага ўжо ў яе і следу не засталася)... Ну, каму? Цётцы Фядоры, Валі, Ціму?.. Ганька вагаецца, пакутуе ў думках і ўсё ж мусіць сама сабе прызнацца: не, цётцы яна не пакінула б. І Ціму і Валі таксама не пакінула б... Вось Кордэю (калі ён захварэе...) яна пакіне абавязкова! І сёстрам сваім — Сашы, Аноце і Ніне — хоць яна і не жыве ў іх — яна таксама пакінула б паспытаць...

А ўвесь дроб цукру яна пакінула б толькі маме. І больш нікому.

Аляксей Зарыцкі БЕЛАРУСКІ ПЕРАКЛАД «ФАУСТА»

В. СЕМУХУ

У старане партызанскай рос сіратой

Васілёк:

Немцы застрэлілі маці і тату. Разам упалі яны на ягоных вачах, На памаснічыны ўпалі хаты сваёй невяліччай. Часта пасля здавалася ў снах хлапчуку: Боты чужацкія тупаюць тупа на ганку, Мова чужая чуецца ў сэнцах ізноў.

Ён прачынаўся тады ля цяпельца ляснога. Зоры маўклівыя ў вочы з нябёс пазіралі, Недзе лагодна спрасонку цурчаў ручаёк...

Рос Васілёк. Прычкаў перамогу. Школу закончыў. Студэнтам ён стаў.

Кнігу за кнігаю хлапец глытаў прагавіта, І спадабаліся дужа яму

Вершы нямецкіх класічных паэтаў.

Шылерам страсным і ўзнёслым;

Гейнэ пшчотным і кплівым,

Сумным Ленау,

ды больш «Фауста» Гётэ чытаў ён.

Плакаў над доляй ліхой Маргарыты, Кляў Мефістофеля хлапец, блукаў З доктарам Фаустам разам па свеце У пошуках сэнсу жыцця, Песцячы дбайна высокую мару. Вось і прайшла за рабочым сталом

маладосць.

Вунь стаў майстрам, і мару ён спраўдзіў:

«Фауста» Гётэ радкі

Па-беларуску ў яго загучалі

Так натуральна, нібыта сам Гётэ

Рос не над Майнам, у доме, які

Меў яго бацька, імперскі саветнік,

А каля нашага Нёмана ў хаце сялянскай.

Быццам нашаю моваю «Фауста» ён напісаў.

Майстар дагэтуль радкі перакладу шліфуе,

Кожны на слых правяраючы, быццам струну.

Часам дзяцінства далёкае згадвае майстар.

Хлопчыкам бачыць сябе ён — малым

Васільком.

Трызіцца ночку яму і дагэтуль, бывае,

Тупат ботаў чужацкіх на ганку бацькоўскім,

Чуюцца часам праз сон галасы чужаніц.

Спорт

МІНСК

Беларускія аматары фехтавання яшчэ ніколі не бачылі такой захапляючай барацьбы, якая адбывалася на спаборніцтвах па фехтаванні на кубак БССР. Акрамя дзвюх беларускіх каманд, за кубак змагаліся каманды Румыніі, Польшчы, ГДР, Венгрыі, РСФСР і Украіны. Перамагла першая зборная БССР.

На здымку: маладая беларуская фехтавальшчыца, член першай зборнай рэспублікі Соф'я Алыка, якая заваявала трэцяе прызавае месца.

МАГІЛЁУ

Тут адбылася міжнародная сустрэча па класічнай барацьбе паміж зборнымі камандамі Сацыялістычнай Рэспублікі Румыніі і Магілёўскай вобласці. Спаборніцтва з лікам 4,5:3,5 выйгралі гошці.

ПРАГА

Восем залатых, сем сярэбраных і сем бронзавых медалёў — такі вынік другіх зімовых лёгкаатлетычных гульняў у пражскім Палацы спорту імя Юліуса Фучыка для савецкіх лёгкаатлетаў.

ОСЛА

Пяць савецкіх лыжнікаў — Цімафей Савосцін, Уладзімір Вінаградцаў, Юрый Якаўлеў, Ігар Папшаў і Юрый Лявушкін, якія зрабілі пераход Масква—Осла, фінішывалі ў сталіцы Нарвегіі. Заду засталіся амаль 2 200 кіламетраў. Паход яны прысвячаюць 50-годдзю Савецкай улады.

ЛЕНІНГРАД

Адбыўся таварыскі матч па сучаснаму пяціборству зборных каманд Ленінграда, Украіны і Беларусі. У асабістым заліку першае месца заняў мінчанін В. Бялоў. Ён быў першым ў плаванні і другім ў фехтаванні і на краовай дыстанцыі.

ЛУГАНСК

На першынстве краіны па барацьбе самба зборная каманда БССР заняла чацвёртае месца. Нашы спартсмены дабіліся перамогі над моцнай камандай Грузіі і ўнічыю зьялі сустрэчу з самбістамі Масквы.

РЫГА

Тут выдатна выступілі члены зборнай каманды БССР па фехтаванні. Усе яны разам са спартсменамі Арменіі, Азербайджана і Латвіі прынялі ўдзел у розыгрышы кубка Рыжскага фехтавальнага клуба. Ганаровы прыз заваявалі беларускія спартсмены.

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК,

ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77.

ТЭЛЕФОНЫ: 6-19-31, 6-97-92,

6-18-88, 3-15-15.

Мы гатовы — прыходзь, красуня-вясна!

Фота УЛ. КРЭТАВА.

ДАЎНЕЙШЫЯ БЕЛАРУСКІЯ ЖАРТЫ

У СУДЗЕ

Суддзі: — Ці ведаеш, што гэці дрэнна красці?

Злодзей: — Але, ведаю, пане суддзі! Яны вельмі крычаць.

У ФЕЛЬЧАРА

— Вось, цётка, будзеш даваць гэтакі ляркства свайму старому па дзесяць лыжак у дзень.

— А божа ж мой! Дзе ж я вазьму столькі лыжак. У мяне іх толькі матыры.

НА ХВІЛІНКУ

Перад святкам гарадавы заўважыў нейкага дзіўнага чалавека, які ад раніцы да вечара стаяў перад магазінам моднага адзення.

— Хто вы такі? — падазрона спытаў гарадавы.

— Я спакойны чалавек.

— Дык чаго стаіць цэлы дзень каля магазіна?

— Чакаю жонку. Зайшла на хвілінку па капьялош...

НА КІРМАШЫ

Баба ў падзёртай вопратцы:

— Колькі каштуюць гэтыя гусі?

— Навошта пытаешся? Усё роўна не купіш.

— Няўжо беднаму чалавеку і запытацца не можна? Нават гэтай прыемнасці перад святкам не даюць.

«ДУЖА ДОБРА»

Аднаго дня, калі ксёндз адпраўляў імяшу, чалавек прыйшоў да плябаніі. Там нікога на тую пару яшчэ не было.

Не трацячы ні хвіліны, чалавек палез у печ, выцягнуў мяса

з капусты і з'еў. Перад абразамі вісеў капьялош — ён зняў яго, у камодзе былі грошы — ён іх і падзяліў папалам ды і пайшоў на споведзь.

— Ну, якія маееш грахі? — пытаецца ксёндз.

— Адзін грэх, ойча духоўны!

Свінню з капусты выгнаў.

— Дужа добра! Так і зайсе-ды рабі.

— Другі грэх — брыль зняў перад абразамі.

— Дужа добра! Кожны раз трэба знімаць шапку ці брыль перад абразамі.

— Трэці грэх — грошы з ксяндзом падзяліў.

— Гэта таксама не грэх. Зайсе-ды трэба помніць аб ксяндзю.

Прышоў ксёндз да плябаніі, сабраўся падсілкавацца... і тут зразумей, што злодзей меў на ўвазе на споведзі. Пайшоў

ксёндз да суддзі і далажыў аб кражы.

— Ты ўкраў? — пытае суддзя ў чалавека.

— Я, але я сам прызнаўся айцу духоўнаму, і ён хваліў, казаў «дужа добра».

Суддзя адпусціў чалавека, а з ксяндза пасмяяўся.

НА ДАРОЗЕ

— Дзядзечка, падвядзі майго сына ў Пleshчаніцы. Я вам за гэта заплачу там 10 капеек.

— А дзе я вас там знайду?

— А нашто шукаць? Каб лепей мяне было знайсці, то я сяду заду.

СЛАБЫЯ ЗУБЫ

— Мусіць прымаць жалеза, — радзіць доктар.

— Ах, пане доктар! — кажа збедніўшыся хворая. — Я маю такія слабыя зубы, што ледзь-ве хлеб магу жаваць.